

Moderné jazyky v súčasnej Európe. Zborník k 15. výročiu Európskeho konzorcia pre certifikáciu znalostí moderných jazykov na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre. Nitra: Filozofická fakulta Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre 2018. 179 s. ISBN 978-80-558-1359-2.

KATARÍNA DUDOVÁ

Predkladaná publikácia vznikla pri príležitosti 15. výročia vzniku Národného skúškového centra Európskeho konzorcia pre certifikáciu znalostí moderných jazykov (NSC EL) na UKF v Nitre. Zodpovedným redaktorom a vedeckým garantom zborníka je riaditeľka NSC ECL a Jazykového centra FF UKF v Nitre, prof. PaedDr. Elena Zelenická, PhD. Na vzniku knižnej publikácie ďalej redakčne spolupracoval kolektív pracovníkov Jazykového centra FF UKF, PaedDr. P. Burcl, PhD., Mgr. O. Csalová, PhD., Z. Kozárová, PhD. a Mgr. R. Machová, PhD.

Zborník prináša výskum viacerých moderných európskych jazykov z didakticko-metodického hľadiska. V dvadsiatich odborných prácach a príspevkoch sa reflektuje zo slovanských jazykov ruský jazyk (napr. v príspevkoch *Steoreotypy o ruskej kultúre v aspekte lingvodidaktiky na príklade vysokoškolskej učebnice Ruské lingvoreálie; K вопросу о тестировании словацких студентов на уровне синтаксиса русского языка и об отражении языковой интерференции в результатах теста*) a z germánskych jazykov anglický jazyk (*Supporting learner independence through peer correction; Narrative Journalism Works as a Teaching Tool at the Lessons of English for Journalists; Novinové titulky ako učebná pomôcka*) a nemecký jazyk (*Slovotvorba ako významný kľúč k obohacovaniu slovnej zásoby; Dichter und Richter, Denker und Hendker – „Ambiguitätstoleranz“ im Da-Unterricht*). Súčasťou publikácie sú aj príspevky zahrnujúce komparáciu jazykov, napr. slovenčiny a nemčiny (*Evalvácia strojového prekladu do slovenčiny ako nástroj zlepšenia jazykových kompetencií; Syntaktische Beziehungen in der maschinellen Übersetzung*) či angličtiny a ruštiny (*Comparative Study of Phraseological Units with Proper Paper in English and Russian Languages*).

Na tieto jazyky sa v publikácii nazerá z viacerých perspektív, ktoré majú spoločný menovateľ sledujúci výučbu cudzích jazykov v širšom európskom priestore. Ide o niekoľko tém zborníka:

1. modernizácia metód a vzdelávacích stratégií výučby cudzích jazykov,
2. inovácie kurikul, učebných textov a pomôcok,
3. testovanie jazykových zručností,
4. inštitucionálna stránka výučby cudzích jazykov.

V oblasti modernizácie metód a vzdelávacích stratégií výučby cudzích jazykov sa ako podstatné ukázali motivačné metódy. Ako objasňuje príspevok *Supporting learner independence through peer correction* (B. Babická, J. Nevařil), môže ísť o spôsoby a postupy zamerané na efektívnu sebareflexiu vyplývajúcu z práce v študijnom kolektíve. Ďalšie faktory, ako sú sebaúcta, obavy a jazykové sebavedomie, pôsobiace na úroveň kvality výučby a učenia sa cudzích jazykov, sleduje článok *Affective Factors in Foreign Language Education* (S. Hvozdíková). Odborný článok *Atribúcia a školský úspech* (S. Stančeková) rieši zasa otázku, ako motivačne pôsobí vo vyučovaní a osvojovaní si učiva optimistický a pesimistický prístup žiaka. Iné možnosti zlepšenia jazykových kompetencií používateľov cudzieho jazyka prostredníctvom typologickej identifikácie chýb strojového prekladu prináša analytická sonda *Evalvácia strojového prekladu do slovenčiny ako nástroj zlepšenia jazykových kompetencií* (T. Bánik), ako aj štúdia *Syntaktische Beziehungen in der maschinellen Übersetzung* (R. Machová). Vo vyučovaní cudzích jazykov sa ako relevantné ukázali najnovšie poznatky z kognitívnovedných výskumov. Modernizácia výučby cudzích jazykov prostredníctvom poznatkov súčasných

kognitívnych vied je predmetom príspevku *Kognitívny prístup ako nástroj výučby cudzích jazykov* (Z. Kozárová). Na zvyšovanie kvality porozumenia textu v cudzom jazyku s dôrazom na psycholingvistické a kognitívne aspekty sa upriamuje pozornosť v odbornom článku *Aktuálne trendy vo výskume porozumenia textu* (A. Ficzer, E. Stranovská). Túto problematiku bližšie rozoberá vzhľadom na prípravu budúcich učiteľov cudzích jazykov autorka odborného článku *Individual Approach to Foreign Language Text Comprehension in Pedagogical Context* (K. Chválová). Jedným z ďalších aspektov cudzojazyčného vzdelávania je obohacovanie slovnej zásoby, ktoré sa účinným spôsobom môže realizovať v rámci lektúry umeleckej literatúry, ako to analyticky demonštruje príspevok *Slovotvorba ako významný kľúč k obohacovaniu slovnej zásoby* (B. Jakubičková). Problematiku tolerancie nejednoznačnosti v pedagogickom diskurze z hľadiska didaktických aspektov vo vyučovaní nemčiny pre cudzincov sleduje príspevok *Dichter und Richter, Denker und Hendker – „Ambiguitätstoleranz“ im Da-Unterricht* (D. Krause).

K otázke výučby cudzích jazykov neodmysliteľne patrí aj potreba inovácie kurikul, učebných textov a pomôcok. V príspevku *Narrative Journalism Works as a Teaching Tool at the Lessons of English for Journalists* (O. Csalová) sa poukazuje na efektívnosť zaradenia ocenených prác študentov (rodených anglicky hovoriacich) ako učebnej pomôcky na vyučovanie angličtiny ako cudzieho jazyka. Podobnú funkciu môžu plniť aj novinové titulky, ako to dokladá autorka článku *Novinové titulky ako učebná pomôcka* (I. Kálaziová). Význam autostereotypov a heterostereotypov v príprave vysokoškolskej učebnice pre rusistov na slovenských vysokých školách objasňuje príspevok *Stereotypy o ruskej kultúre v aspekte lingvodidaktiky na príklade vysokoškolskej učebnice Ruské lingvoreálie* (I. Dulebová).

Podstatné miesto v zborníku majú odborné práce, ktoré sa zaoberajú spôsobom testovania jazykových zručností, ako aj ich štandardizáciou. Týmto otázkam venuje pozornosť príspevok *Testovanie a certifikácia jazykových zručností* (E. Zelenická, R. Machová), v ktorom sa autorky zaoberajú medzinárodne verifikovateľnou certifikáciou jazykových zručností prostredníctvom jazykovej skúšky ECL. Tematický výber textov zahrnutých do testov jazykových skúšok ECL je predmetom článku *Topic Variety and Topic Constraints in ECL Language Examinations* (K. Wéber). Rovnako podstatná je tiež otázka zabezpečenia spoľahlivosti posudzovateľov, ako na to upozorňuje príspevok *Reliabilitätsanalyse der Bewerter der schriftlichen Kommunikation im Rahmen der ECL Sprachprüfung* (R. Werner). V štúdiu *К вопросу о тестировании словацких студентов на уровне синтаксиса русского языка и об отражении языковой интерференции в результатах теста* (E. Мадей) sa sleduje iná možnosť overovania vedomostí študentov ruských štúdií v oblasti syntaxe ruského jazyka.

Nemenej zaujímavou témou bola inštitucionálna stránka výučby cudzích jazykov, ktorá prebieha vo viacerých sektoroch. Ako ukazuje príspevok *Nové výzvy v akademicko-komunikácii po Brexite* (P. Burcl), jednou z týchto oblastí je univerzitné vzdelávanie, ktoré je garantom teoretickej prípravy študentov do praxe.

Zborník možno hodnotiť ako tematicky kompaktnú publikáciu, ktorá rieši viacero relevantných otázok dotýkajúcich sa vyučovania cudzích jazykov doma i v zahraničí. Táto publikácia môže byť v oblasti jazykového vzdelávania cenným výskumným príspevkom, ktorý si nájde svojich čitateľov aj v praxi.

PhDr. Katarína Dudová, PhD.

recenzentka

Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre

Filozofická fakulta, Katedra slovenského jazyka a literatúry

Štefánikova 67, 949 11 Nitra, Slovenská republika

Email: kdudova@ukf.sk